

C/2024/2214

19.3.2024.

**Nosaukuma reģistrācijas pieteikuma publikācija saskaņā ar 50. panta 2. punkta a) apakšpunktu
Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1151/2012 par lauksaimniecības produktu un
pārtikas produktu kvalitātes shēmām**

(C/2024/2214)

Šī publikācija dod tiesības trīs mēnešu laikā no šīs publikācijas dienas pret šo pieteikumu izteikt iebildumus atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1151/2012 (*) 51. pantam.

VIENOTAIS DOKUMENTS

“Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater”

ES Nr.: PGI-CY-02862 – 26.8.2022

1. Aģin nosaukums vai nosaukumi

“Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater”

2. Dalībvalsts vai trešā valsts

Kipra

3. Lauksaimniecības produkta vai pārtikas produkta apraksts

3.1. Produkta veids

2.10. grupa. Ēteriskās eļļas

3.2. Apraksts par produktu, uz kuru attiecas 1. punktā minētais nosaukums

Produkts “Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater” ir aromātisks ziedūdens (hidrolāts). To iegūst, dzeramajā ūdenī tvaicējot veselus smaržīgo rožu ziedus, kas pieder pie hibrīdsugas *Rosa damascena* [Damaskas roze]. Produktu ražo, veicot tikai pirmo destilāciju, to neatšķaida ar ūdeni un tam nepievieno aromatizētājus vai konservantus. Produktam raksturīgs ļoti izteikts un svaigs aromāts, kas atgādina svaigu rožu ziedus.

Fizikālās un organoleptiskās īpašības

Krāsa: bezkrāsains, caurspīdīgs.

Konsistence: šķidr.

Smarža: svaigu rožu smarža.

Garša: svaigu rožu garša.

Ķīmiskās īpašības:

ēterisko eļļu saturs ir vismaz 150 mg/l (0,015 %).

3.3. Dzīvnieku barība (tikai dzīvnieku izcelsmes produktiem) un izejvielas (tikai pārstrādātiem produktiem)

Produktu “Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater” ražo no *Rosa damascena* [Damaskas roze] ziediem, kurus audzē noteiktā ģeogrāfiskā apgabala saimniecībās. Ģeogrāfiskais apgabals atrodas dabiskā iepakā ar stāvām nogāzēm, un tajā valda īpaši laikapstākļi: maigas ziemas, vēsas vasaras, maigi vēji un augsts relatīvais mitrums. Šie apstākļi ir īpaši labvēlīgi *Rosa damascena* rožu audzēšanai un to intensīvā aromāta attīstībai, kas

(*) OV L 343, 14.12.2012., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1151/oj>

vajadzīga, lai produktam “Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater” piemistu vēlamā smarža. Turklāt tas, ka izejviela tiek iegūta noteiktajā ģeogrāfiskajā apgabalā, ļauj samazināt transportēšanas laiku un tādējādi minimizēt tās ietekmi uz šīm kaprīzajām rozēm, saglabāt izejvielai piemītošo intensīvo aromātu un pārnest to uz galaproduktu “Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater”.

3.4. Īpaši ražošanas posmi, kas jāveic noteiktajā ģeogrāfiskajā apgabalā

“Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater” ražošanas posmiem jānoris noteiktajā ģeogrāfiskajā apgabalā, un tie ir šādi:

- rožu novākšana lauku saimniecībās un to nogādāšana uz destilācijas vietu;
- rožu pieņemšana tūlītējai destilācijai vai pagaidu uzglabāšanai līdz destilācijai;
- hidrolāta uzglabāšana tvertnēs līdz iepildīšanai pudelēs;
- produktam vajadzīgo higiēnisko procedūru nodrošināšana (filtrēšana un/vai cita veida pretmikrobu apstrāde).

3.5. Ar reģistrēto nosaukumu apzīmētā produkta griešanas, rīvēšanas, iepakojšanas u. c. īpašie noteikumi

Temperatūras svārstības un/vai produkta saskarsme ar gaismu var mainīt tā ķīmiskās īpašības un aromātu, tāpēc iepildīšana pudelēs jāveic noteiktajā ģeogrāfiskajā apgabalā. Turklāt noteiktajā ģeogrāfiskajā apgabalā veiktā iepildīšana pudelēs nodrošina produkta izsekojamību. Izsekojamības labad arī marķēšanai jānotiek noteiktajā ģeogrāfiskajā apgabalā.

3.6. Ar reģistrēto nosaukumu apzīmētā produkta marķēšanas īpašie noteikumi

Uz etiķetes jābūt skaidri rakstītai norādei “προϊόν παραγόμενο από την Τριανταφυλλιά “Rosa damascena” η οποία καλλιεργείται στην κοινότητα Αγρού”, kas apliecina, ka produkts ir gatavots no *Rosa damascena* rozēm, kas audzētas Agras pašvaldības teritorijā.

4. Ģeogrāfiskā apgabala īsa definīcija

“Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater” ražošanas ģeogrāfiskais apgabals atrodas Limasolas rajona Agras pašvaldības administratīvajās robežās.

5. Saikne ar ģeogrāfisko apgabalu

Produkts “Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater” ir slavens ar savu izteikti svaigo aromātu, kas atgādina svaigus rožu ziedus. Produkta īpašās iezīmes daļēji ir saistītas ar to, ka ražošanā tiek izmantotas ļoti smaržīgās *Rosa damascena* rozes, kas audzētas noteiktajā ģeogrāfiskajā apgabalā. Papildu faktors ir ražotāju īpašās prasmes ražas ievākšanā un visā destilācijas procesā. Laika gaitā šīs prasmes ir attīstījušās tieši tāpēc, ka ražotājiem bija jāpanāk rožu aromāta saglabāšana, lai pēc tam tas pārietu uz galaproduktu. Labu reputāciju produkts ir ieguvis, pateicoties savām īpašībām, – tas ir ļoti iecienīts patērētāju vidū.

Izejvielas, t. i. *Rosa damascena* rožu, izteikto aromātu nosaka noteiktā ģeogrāfiskā apgabala ģeofiziskie apstākļi. Šis apgabals atrodas 1 000 m augstumā virs jūras līmeņa un plešas galvenokārt dabiskā ieplakā, ko no ziemēļu vējiem aizsargā Trodosu kalnājs. Šie apstākļi veido mikroklimatu, kas labvēlīgi ietekmē *Rosa damascena* rožu audzēšanu, ēterisko eļļu koncentrāciju rozēs un izteiktā aromāta attīstību. Vēsturiskajās liecībās par Agrā audzēto *Rosa damascena* rožu aromātu atrodami tādi tēlaini apzīmējumi kā “nāsis kutinošs smaržīgo rožu aromāts” un “Agrā audzētā smaržīgā roze”.

Lai produkts “Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater” saglabātu savu izteikto aromātu, ražotāji izmanto papēmienu, kuru nolūks ir palielināt ievāktu rožu aromātisko potenciālu visos ražošanas posmos – no ražas novākšanas līdz tās nogādāšanai pārstrādes vietā, kā arī destilācijas laikā un pēc tās.

Lai aromāts būtu pēc iespējas koncentrētāks, ražotāji ievāc ražu tikai rīta stundās, kad aromāts noturas, pateicoties ziedlapu mitrumam. Pēc tam ražotāji nodrošina rožu nogādāšanu tieši uz pārstrādes vietām vēl pirms plkst. 10.00. Laika sprādis starp rožu novākšanu un destilēšanu tiek samazināts līdz minimumam, lai nepieļautu aromāta izkliedi stresa vai mitruma zuduma dēļ. Tā kā attālums starp saimniecībām un pārstrādes (destilācijas) vietām ir pavisam neliels, transportēšanas laiks ir minimāls. Noteiktā ģeogrāfiskā apgabala platība ir tikai 10 km². Savukārt destilācija, kas ir svarīgs ražošanas procesa posms, noris uzreiz vai ne vēlāk kā 24 stundās pēc ražas novākšanas. Šāda sistēma palīdz rozēm saglabāt vēlamās aromātiskās īpašības.

Pēc tam ražotāju izkoptās prasmes tiek liktas lietā, lai nodrošinātu rožu aromāta noturēšanu arī pārstrādes posmā. Mērķis ir destilācijas procesā neatdalīt ēterisko eļļu un tādējādi saglabāt produktam raksturīgo intensīvo aromātu. Aromāta noturēšanai ražotāji laika gaitā nolēma "Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater" pārstrādāt un tirgot kā pirmās destilācijas produktu. Pirms iepildīšanas pudelēs produktu uzglabā vēsā vidē, kur nav lielu temperatūras svārstību. Produkta virsējo kārtu pārklāj destilētas rožu eļļas plēvīte, papildu atšķaidīšana ar ūdeni netiek veikta.

"Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater" ražošana Agras pašvaldības teritorijā ir sākusies vienlaikus ar *Rosa damascena* rožu audzēšanu 20. gadsimta sākumā. Tolaik kādam progresīvam vietējam skolotājam bija radusies doma uzsākt smaržīgo rožu pavairošanu. Viņš izveidoja skolēnu apvienību, kura nodarbojās ar rožukrūmu pavairošanu, un iekārtoja pirmo ziedūdēns destilētavu. Kopš tā laika Agras pašvaldības teritorijā šī tradīcija ir iesakņojusies. Jau no pašas mazotnes vietējie jaunieši no vecākiem mācās audzēt un pareizi novākt rozēs, lai no tām ražotu "Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater".

Gan senās, gan mūsdienu atsaucēs tiek uzsvērtas produkta īpašā iezīme – izteiktais aromāts. Senāku laiku presē šis produkts ir raksturots šādi: "[...] ikvienam, kas vēlas iegādāties pa istam labu rožūdeni ar izcilu aromātu, jāmeklē slavenais Agras rožūdens, kas Kīprā ir guvis neiedomājamu slavu un ko par varītēm cenšas dabūt visas smalkās ģimenes". Kādā citā liecībā ir minēts: "[...] slavenais Agras rožūdens, kas Kīprā ir guvis neiedomājamu slavu, tiek ražots Agras lauksaimnieciskās apvienības pastāvīgā uzraudzībā, un šīs apvienības kvalitātes zīme garantē, ka tas ir labākais Kīpras rožūdens. Ikviens, kas to ir pamēģinājis, pie cita rožūdens vairs neķeras".

Produkta "Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater" reputācija izveidojās, pateicoties Agrā audzēto *Rosa damascena* rožu izteiktajam aromātam, kā arī vietējo meistaruru prasmēm, kas attīstījās, lai spētu saglabāt izejvielai piemītošu aromātu un pārnest to uz galaproduktu. Tāpēc Agras pašvaldības administratīvajās robežās aug daudz *Rosa damascena* sugas rožukrūmu.

2017. gadā produkts "Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater" tika minēts publikācijā "Kīpras garša – τα καλύτερα παραδοσιακά προϊόντα από το νησί της Κύπρου" [vislabākie tradicionālie Kīpras salas produkti]. 2018. gadā organizācija "Cyprus Eating Awards" piešķīra tam goda nosaukumu "Kīpras gada produkts", īpaši uzsverot produkta aromātu (smaržu). Jāmin arī tas, ka 2014. gadā Kīpras Telekomunikāciju iestāde izdeva telefona kartes, uz kurām bija šā tradicionālā produkta attēls. Atsauces uz "Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater" ir atrodamas grāmatās un gastronomiskajos un tūrisma ceļvežos, kuri stāsta par Agru, kā arī tīmekļa vietnēs un tādos kulinārijas raidījumos kā "Μαγειρική ΠΟΠ-Épisode 52". Produkta īpašo kvalitāti izceļ arī pārtikas uzņēmumi, kuri tādā veidā reklamē savus produktus, piemēram, rožu saldējumu un rožu sīrupu, ko ražo, izmantojot "Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater". 2008. gadā, kad Agras pašvaldība nemateriālā kultūras mantojuma kategorijā saņēma Eiropas izcilākā galamērķa titulu, attiecīgajā tīmekļa vietnē bija lasāma atsaucē uz "īpašo" māku, kas piemīt meistariem, kuri ražo šo rožūdeni. Turklāt īpaša vieta produktam ierādīta arī ikgadējā rožu festivālā, kas kopš 2006. gada tiek rīkots Agras pašvaldības teritorijā un ir tūristu iecienīts pasākums. Bez tam produkts "Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater" ir to produktu vidū, kam piešķirtas kvalitātes zīmes "Kīpras brokastis" un "Taste Cyprus Delightful Journeys".

Par saikni starp Agru un produktiem, kas iegūti no novadā audzētajām *Rosa damascena* rozēm, liecina arī pašvaldības saviesīgās dzīves ieradumi. Cilvēkfaktors ir tieši saistīts ar rožukrūmu audzēšanu nolūkā ražot “Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater”. Tāpat kā agrākos laikos, arī mūsdienās bērni no rīta pirms skolas kopā ar vecākiem dodas novākt rozes. Kad ražas novākšana ar rokām ir pabeigta, rozes nogādā pārstrādes vietā, bet bērni iet uz skolu. Agras iedzīvotājiem rožu novākšana ir ģimenes komercdarbība, kurā šo rūpalu piekopi vēl šodien. Mūsdienu ražotāji tikpat rūpīgi strādā, lai saglabātu izejvielai piemītošu aromātu un pārnestu to uz galaproduktu “Ροδόσταγμα Αγρού / Rodostagma Agrou / Agros Rosewater”. Tie gādā arī par to, lai produkts, kas ir slavens, pateicoties tā aromātam un smaržai, kā arī īpašajai saiknei ar Agru, nezaudētu savu kvalitāti.

Atsauce uz specifiskācijas publikāciju

<http://www.moa.gov.cy/moa/da/da.nsf/All/82B33F7D83ABF5A8C225879C00346BA5?OpenDocument>
